

Ügyszám: I-3187/2012.

Ügyintéző: Derdák Miklós

Szombathely Megyei Jogú Város
Polgármesteri Hivatala
Dr. Puskás Tivadar Úr
polgármester

Szombathely
Kossuth L. u. 1-3.

Tárgy: A Közszolgáltatási Szerződéshez kapcsolódó 2013. évi tarifajavaslat

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozva a felek között érvényben lévő Közszolgáltatási Szerződés 5.2. pontjában foglaltakra, részvénytársaságunk a jövő évi bevételeket befolyásoló tényezők tervezett alakulása, a tevékenység ráfordításának elszámolására vonatkozóan jelenleg rendelkezésünkre álló információk, valamint a hatályos Számviteli Politikánk és Önköltség-számítási Szabályzatunk alapján elkészítette és a Közgyűlés részére tárgyalásra megküldi a 2013. január 01. napjától bevezetésre tervezett alternatív tarifamódosító javaslatait.

A közösségi közlekedés igénybevételének fokozása és további térvesztésének megállítása érdekében 2012. január 01. napjától végrehajtottuk a viteldíj struktúra és tarifa rendszer – kínálat bővítésére irányuló és utas igényeket kielégítő - komplex átalakítását, továbbá hosszú évek után először egy differenciált mértékű díjtétel-emelés került közgyűlési jóváhagyásra.

Véleményem szerint a társadalmilag, gazdaságilag és környezetileg fenntartható városi közlekedést szolgáló szakpolitika kulcskérdése és prioritása a modal split - használati díjjal alakítható - arányának a közösségi közlekedés irányába történő kedvező befolyásolása, ezért a 2011. évi közgyűlési döntés jól mutatta a közösségi közlekedésért pozitívan elkötelezett városi közlekedéspolitikai felfogást, mellyel természetesen a Szolgáltató is maximálisan azonosul.

Az új tarifarendszer bevezetésének tapasztalatairól, az utazóközönség részéről történő megítélésről, továbbá a teljesítmények számszaki adatainak elemzéséről valós és szakmailag megalapozott összehasonlítást azért nem tud a Vasi Volán Zrt. prezentálni, mert - a költségvetési források szűkössége miatt - Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének - mint a közforgalmú autóbusz-közlekedés ellátásért felelősének - 10/2012.(I.18.) Kgy. sz. határozata alapján 2012. március 01. napjától cca. 15%-os teljesítmény volumen csökkenés került végrehajtásra, amely intézkedés - mivel jelentősen csökken a szolgáltatási kínálat – az utazóközönség számára jelentős érdeksérelemmel járt.

A társaság 2012. évi várható üzemi teljesítményeit elemezve valószínűsíthető, hogy a bázishoz viszonyítva a külszolgálati kilométer 11-12 % mértékű csökkenése várható, ezzel részben összefüggésben az elszállított utasok száma előreláthatólag csak mintegy 6-7 %-al mérséklődik.

A viteldíj-struktúra átalakítását és jegy fajtánként elemezve az eladott darabszámokat megállapítható, hogy a csúcsidei- és hivatásforgalmi teljesítmények közel változatlan kibocsátása, a bérlet szegmens kínálat bővítése, továbbá az új típusú és hatékonyabb ellenőrzési módszerek miatt - a jelentős volumenű teljesítmény-racionalizálás ellenére - bázis szinten várható az általános bérletjegy eladások db-száma.

Az egyszeri - vonaljegyvel történő - utazások a szolgáltatási - holtidei, szabad- és munkaszüneti napi - kínálat csökkenése miatt várhatóan 10 %-kal tovább mérséklődik.

Az alábbi táblázat adatai alapján tényszerűen rögzíthető, hogy az új típusú bérlet- és jegyfajták népszerűek az utazóközönség körében, ezért 2013. évben további volumen növekedés várható.

Jegy típus megnevezése	2011. I-IX. hó /db/	2012. I-IX. hó /db/	Index 2012/2011
Vonaljegy	420 822	377 308	0,90
➤ kedvezményes jegy		49 089	
➤ gyermek jegy		10 842	
➤ napi jegy /3x utazással számolva/		648	
Általános bérletjegy	15 565	15 606	1,00
➤ arcképes hivatásforgalmi /egyvonalas/		381	
➤ kisgyerekes havi		441	
Tanuló-nyugdíjas bérletjegy	41 365	39 293	0,95
➤ tanuló szemeszter /5 havi/		520	
➤ tanuló tanévre szóló /tárgyévben 4 havi/		48	

A Társaság utasok által fizetett nettó árbevétele előreláthatólag 11-12 mFt-al elmarad az előző évi bevételtől, ugyanakkor a szociálpolitikai menetdíj támogatás összege, - a 2007. év óta elmaradt valorizálás ellenére - a július 01. napjától megváltozott díjtalan utazások után igényelhető támogatás eredményeképp várhatóan 7,5-8,0 mFt-al meghaladja a 2011. évben realizált összeget.

A Szolgáltató részéről felmerült és - a felek között megkötött külön megállapodásban rögzítettek szerint - érvényesíthető költségek /fajlagos km-re vetített objektív mérőszám/, és veszteségtérítés elszámolása tárgyában a Vasi Volán Zrt. tulajdonosi jogait gyakorló MNV Zrt. képviselői - egyeztetve Szombathely MJV. Önkormányzatának vezető tisztségviselőivel - kezdeményezték a Közszolgáltatási Szerződés felülvizsgálatát, és a módosítási tervet megküldték a Polgármesteri Hivatal részére.

A fentiekben megfogalmazott szakmai érvrendszer és a közösségi közlekedés versenyképességének javítása figyelembe vételével - az elszámolható költségek jövő évben várható mértékének meghatározása nélkül - készítettük el a 2013. évi tarifajavaslatot az Önkormányzat költségvetését kímélő, szakmailag feltétlenül indokoltnak tartott mértéknek megfelelően.

Társaságunk a csatolt mellékletben javaslatként bemutatott tarifaváltozatok szakmai mérlegelése alapján 2013. évben is csak a differenciált mértékű, - a bérletjegy menetdíjak változatlanul hagyása mellett - az egyszeri, nem rendszeres utazást prezentáló vonaljegy típusoknál érvényesítendő - az inflációnál magasabb mértékű - díjemelését tartja megalapozottnak és indokoltnak, ugyanis az elmúlt évek tapasztalatai alapján a - különösen szociálpolitikailag érzékeny szolgáltatásnál végrehajtott - tarifaemelés - mértékétől függetlenül - nem vonja maga után az utas által fizetett bevételek növekedését, ezzel szemben kontra produktív intézkedésként várhatóan további utas szám csökkenést, és ezzel párhuzamosan bevétel kiesést generálhat.

Az egyes változatok alapvető jellemzői, vonásai:

I. változat: Differenciált díjmelés, kizárólag a vonaljegy csoport tarifái emelkednek inflációt meghaladó mértékben. Összehasonlításként az alábbi táblázat szemlélteti a környező megyei jogú városok 2012. évi menetjegy árait.

2012. év	menetjegy ára /Ft/		index /Sz hely/	
	elővételnél	autóbuszon	elővételnél	autóbuszon
Szombathely	250	350	1,00	1,00
Győr	230	400	0,92	1,14
Pécs	280	360	1,12	1,03
Sopron	300	350	1,20	1,00
Székesfehérvár	270	300	1,08	0,86
Veszprém	245	320	0,98	0,91
Zalaegerszeg	240	320	0,96	0,91

II. változat: Inflációkövető tarifa javaslat, amely esetében a T/NY bérletjegy árak - szociálpolitikailag fontos szempont - átlépik a lélektani 2000 Ft,- értéket.

III. változat: A tervezett inflációt meghaladó egységes viteldíjmelés, amely valószínűleg csökkenti az ellátásért felelős veszteségtérítési kötelezettségét, azonban elfogadhatatlan mértékben növeli az utazók terheit, így a közösségi közlekedés igénybevételét várhatóan tovább csökkenti, illetve közlekedéspolitikailag sem lehet cél az autózásra terelni a választási lehetőséggel rendelkezőket.

Szakmai véleményünk szerint 2013. évre vonatkozóan a helyi autóbusz-közlekedés területén, az alábbiakban felsorolt, a teljesítményt és az árbevételt befolyásoló tendenciák és változások várhatóak:

- A tervidőszak külszolgálati km-teljesítmény kibocsátása a 2012. év márciusi racionalizálás eredményeként - bázis volumenű menetrendet feltételezve - várhatóan további cca. 50 ezer km-el /3%/ csökken.
- A tanuló és nyugdíjas kedvezményes havi bérletek után igényelhető szociálpolitikai menetdíj támogatás esetében 2013. évben is a 2007. év óta változatlan mértékben megállapított bruttó 2.030 Ft/bérletjegy támogatással számolunk.
- A közforgalmú utazási kedvezményekről szóló 120/2012. (VI. 25.) Korm. rendelet szerint a díjmentes személyszállítási tevékenységhez kapcsolódóan igénybe vehető támogatás alapján a tervidőszakban cca. 15,0 MFt többlet bevételt prognosztizálunk.
- A 2012. évi cca. 12-13 %-os férőhely-kilométer csökkenés miatt a 2013. évben igényelhető központi normatív támogatás esetében 5,0 MFt csökkenéssel tervezünk.
- Az Önkormányzat által kezdeményezett és támogatott kisgyerekes bérlet iránti igény további növekedése várható, ezért javasoljuk, hogy az Önkormányzat az NFM-nél kezdeményezze a bérletfajtának a szociális menetdíj támogatás körébe történő beemelését, mert mindaddig a kalkulált éves bevétel csökkenés cca. 2,0 MFt körül alakul.
- A Nemzeti Gazdasági Minisztérium által meghirdetett költségvetési kiigazító csomag értelmezése alapján a közműadó tervezett bevételeivel (30 Milliárd Ft/év) a közösségi közlekedés finanszírozását szeretnék javítani, mely intézkedés végrehajtása esetén -

természetesen nem ismerve az elosztás irányelveit – várhatóan további 30-50 MFt központi forráshoz juthat a város közösségi közlekedése.

Tisztelt Polgármester Úr!

Az európai tapasztalatok alapján a megrendelő és a szolgáltató közös célkitűzése a közforgalmú közlekedés környezetvédelmi szempontból egészséges, szociálisan igazságos, gazdaságilag stabil működtetése és fejlesztése, azaz a hatékony és attraktív közforgalmú közlekedés nélkül nem lehet elérhető települést működtetni. Ez a gondolatsor teljesen megegyezik az Országgyűlés 19/2004 (III.26.) a 2003-2015-ig szóló magyar közlekedéspolitikáról című határozatával.

Kérem Polgármester Urat, hogy a javaslat megvitatásához és a döntés meghozatalához tartozó folyamat végrehajtása érdekében a szükséges intézkedéseket szíveskedjen megtenni, hogy a 2012. novemberi közgyűlésen a Közszolgáltatási Szerződés 5. sz. mellékletének módosítása megtörténhessen, mert ennek későbbi időpontra tolódása növelheti a 2013. évi fedezethiány mértékét.

Melléklet: 1 db 2013. évi tarifa javaslat

1 db Közszolgáltatási Szerződés melléklet módosítás

Szombathely, 2012. október 29.

Tisztelettel:

P A P P L Á S Z L Ó

VASI VOLÁN
Közlekedési Zártkörűen
Működő Részvénytársaság
9701 Szombathely, Körmenyi út 92.

1